

Rodičky a Robsonova klasifikace porodů

VERZE 2.0

Metodický popis

Autorský kolektiv:	Jitka Jírová ¹ , Jiří Jarkovský ¹ , Radka Pohlová ¹ , Ondřej Šanca ¹ , Daniel Klimeš ¹ , Martin Komenda ¹ , Ladislav Dušek ¹
Recenzenti:	Vladimír Dvořák ^{2,3} , Petr Janků ^{2,4} , Marian Kacerovský ^{2,5} , Marek Ľubušký ^{2,6} , Antonín Pařízek ^{2,7} , Pacientská rada MZČR ⁸
Instituce:	¹ Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, ² Rada Národního registru reprodukčního zdraví, ³ Centrum ambulantní gynekologie a primární péče, s.r.o., Brno, ⁴ Fakultní nemocnice Brno, ⁵ Fakultní nemocnice Hradec Králové, ⁶ Fakultní nemocnice Olomouc, ⁷ Všeobecná fakultní nemocnice Praha, ⁸ Ministerstvo zdravotnictví ČR
Datum vytvoření dokumentu:	20. 8. 2023
Datum schválení poradou vedení ÚZIS ČR:	29. 8. 2023
Datum publikace:	29. 8. 2023
Citace:	Jírová J., Jarkovský J., Pohlová R., Šanca O., Klimeš D., Komenda M., Dušek L. Rodičky a Robsonova klasifikace porodů. <i>Národní zdravotnický informační portál</i> [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2023. Dostupné z: https://www.nzip.cz/clanek/1618-rodicky-a-robsonova-klasifikace-porodu . ISSN 2695-0340.
Datová sada dostupná na:	https://www.nzip.cz/datova-sada/131

1 Popis datové sady

1.1 Základní informace

V rámci zveřejňování dat z Národního registru reprodukčního zdraví (NRRZ) byla připravena datová sada, která přináší informace o matce, základní informace o její anamnéze, způsobu a průběhu porodu ve formě plně anonymizovaných primárních dat.

Datová sada vzniká v souladu s národní metodikou tvorby otevřených dat a je dostupná v národním katalogu.

Jeden řádek souboru obsahuje informaci o jedné rodičce a jejím porodu včetně stratifikace dle základních charakteristik.

Jedná se o údaje, vykazované na Zprávě o rodičce do Národního registru reprodukčního zdraví, modul Rodičky. Obsah tohoto hlášení je vymezen Datovým rozhraním NRRZ, blíže viz dokumentace Národního registru reprodukčního zdraví na <https://www.uzis.cz/index.php?pg=registry-sber-dat--narodni-zdravotni-registry--narodni-registr-reprodukčního-zdravi--modul-rodicek>.

1.2 Primární cíl

Primárním cílem této datové sady je především klasifikace a analýza císařských řezů.

Jde o tematicky zaměřenou datovou sadu, umožňující zejména hodnotit výskyt a povahu císařských řezů pomocí standardizovaného, přenositelného a mezinárodně uznávaného klasifikačního systému. Obsahuje reálná plně anonymizovaná individuální data o porodech v České republice. Sady mají za cíl postihnout úzce vymezenou tematickou oblast a umožnit uživatelům vlastní analytické zpracování. Tyto tematické datové sady jsou zcela samostatné, navzájem nepropojitelné.

1.3 Interpretace a informační hodnota

Datová sada zahrnuje počet porodů podle mezinárodně uznávané klasifikace porodů dle Robsona a způsobu ukončení těhotenství.

Tato klasifikace rozděluje porody na základě jasně definovaných charakteristik – parita, předchozí císařský řez v anamnéze, začátek porodu, četnost, gestační stáří a poloha plodu. Na základě těchto vstupních parametrů rozděluje rodičky do 10, resp. 12 skupin. Klasifikace tak umožňuje hodnotit důvody přikročení k císařskému řezu. Klasifikace je samozřejmě vhodná pro všechny ženy, tedy i pro ty, které neporodí císařským řezem. Rozdělení všech rodiček podle Robsona a zároveň způsobu ukončení těhotenství umožňuje analyzovat podíl výskytu císařských řezů uvnitř skupin i mezi skupinami.

Dalšími stratifikačními kritérii jsou věk rodičky a typ poskytovatele zdravotních služeb.

1.4 Informační limity

Do Národního registru reprodukčního zdraví, modulu Rodičky hlásí povinně všichni poskytovatelé, u nichž probíhá porod, popřípadě provedou poporodní ošetření rodičky, či lůžková zdravotnická zařízení, kde byla žena po porodu hospitalizována. V případě porodu mimo zdravotnické zařízení má oznamovací povinnost zdravotnický pracovník, který byl při porodu nebo provedl první poporodní ošetření rodičky. Právě tyto případy však zpravidla v evidenci NRRZ chybí.

Datová sada je s ohledem na dostupnost vstupních parametrů pro výpočet klasifikace dostupná až od roku 2021.

Z důvodu ochrany osobních údajů fyzických osob a zamezení identifikace právnických osob je limitována úroveň detailu popisných charakteristik (věk na 5leté věkové kategorie).

Jednotlivé řádky souboru jsou plně anonymizovány a nejsou žádným způsobem propojitelné, sada je využitelná pouze pro stratifikované sumarizace vykázaných porodů.

1.5 Příklady použití

Typickým příkladem využití dat je hodnocení výskytu jednotlivých skupin v porovnání s uváděnými referenčními hodnotami WHO:

Skupina RC 1 – podíl SC by měl být menší než 10 %.

Skupina RC 2 – podíl SC v rozmezí 20–35 %.

Skupina RC 3 – podíl SC by měl být méně než 3 %.

Skupina RC 4 – podíl SC by se měl pouze vzácně pohybovat nad 15 %.

Skupina RC 5 – podíl SC v rozmezí 50–60 %.

Skupina RC 6 a RC 7 – poměr těchto skupin 2:1.

Skupina RC 8 – podíl SC zpravidla okolo 60 %.

Skupina RC 9 – podíl SC 100 %.

Skupina RC 10 – podíl SC okolo 30 %.

1.6 Ochrana osobních údajů a identity právnických osob

Datová sada je připravována v souladu se zákonem 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §73 odst. 8 a zákonem 110/2019 Sb. §16.

Pro odstranění rizika identifikace fyzických nebo právnických osob jsou data kompletně anonymizována a neobsahují žádné identifikátory umožňující propojení řádků mezi sebou, jednotlivé řádky souboru jsou tak zcela nezávislé a využitelné pouze pro sumární hodnocení vykázaných zdravotních služeb.

Ze stejného důvodu soubor neobsahuje žádné datové údaje, pouze rok události a identifikaci PZS pouze do úrovně typu PZS. Z důvodu zamezení nepřímé identifikace osoby neobsahuje datová sada žádnou informaci o regionu.

Tento postup zajišťuje konzistenci celkových sum vykázaných porodů v rámci ČR a zároveň neumožňuje identifikovat rodičky se vzácnými kombinacemi charakteristik.

1.7 Klíčová slova

NRRZ, rodička, porodnost, věk matky, vaginální porod, císařský řez, Robsonova klasifikace

1.8 Klasifikace dle EuroVoc

fertility, age of mother, Robson classification system

2 Technická charakteristika

- Periodicita aktualizace
 - 1 x ročně za uzavřený kalendářní rok.
- Formát datové sady: csv
- Počet záznamů: 207 752
- Počet popisných atributů: 5
- Velikost: -
- Odborný garant: Jitka Jírová

3 Zdroj dat

Zdrojem dat pro datové sady je databáze Národního registru reprodukčního zdraví (NRRZ), která je ve správě ÚZIS ČR dle zákona 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §77a.

4 Agregace a transformace dat

Datová sada obsahuje primární neagregovaná data, použité transformace vybírají z data porodu pouze rok, věk rodiček je kategorizován do 5letých věkových skupin.

5 Atributy datové sady

1. Rok porodu

Název parametru: rok_porodu

Datový typ: numeric

Popis parametru: Kalendářní rok, ve kterém byl porod.

Možné hodnoty: Od roku 2021 do posledního uzavřeného roku.

2. Věk matky

Název parametru: vek_matky

Datový typ: numeric

Popis parametru: Věk matky při porodu.

Možné hodnoty:

- 1) -19
- 2) 20–24
- 3) 25–29
- 4) 30–34
- 5) 35–39
- 6) 40+

3. Typ poskytovatele zdravotních služeb

Název parametru: typ_pzs

Datový typ: numeric

Popis parametru: Typ poskytovatele zdravotních služeb.

Možné hodnoty:

- 1) Poskytovatel zdravotních služeb základní úrovně
- 2) Perinatologické centrum intermediární péče
- 3) Perinatologické centrum intenzivní péče

4. Způsob porodu

Název parametru: zpusob_porodu

Datový typ: numeric

Popis parametru: Způsob porodu.

Možné hodnoty:

- 1) Vaginální porod
- 2) Císařský řez

5. Robsonova klasifikace porodů

Název parametru: robson

Datový typ: string

Popis parametru: Typologie porodů dle Robsona.

Možné hodnoty:

- 1) Prvorodička, jednočetné v poloze hlavičkou, ≥ 37 týdnů těhotenství, spontánní začátek porodu
- 2) a. Prvorodička, jednočetné v poloze hlavičkou, ≥ 37 týdnů těhotenství, indukovaný začátek porodu
- 2) b. Prvorodička, jednočetné v poloze hlavičkou, ≥ 37 týdnů těhotenství, SC před začátkem porodu
- 3) Vícero-dička, bez předchozího SC v anamnéze, jednočetné v poloze hlavičkou, ≥ 37 týdnů těhotenství, spontánní začátek porodu

- 4) a. Vícerodička, bez předchozího SC v anamnéze, jednočetné v poloze hlavičkou, ≥ 37 týdnů těhotenství, indukovaný začátek porodu
- 4) b. Vícerodička, bez předchozího SC v anamnéze, jednočetné v poloze hlavičkou, ≥ 37 týdnů těhotenství, SC před začátkem porodu
- 5) Vícerodička, alespoň 1 předchozí SC v anamnéze, jednočetné v poloze hlavičkou, ≥ 37 týdnů těhotenství
- 6) Prvorodička, jednočetné v poloze koncem pánevním
- 7) Vícerodička, jednočetné v poloze koncem pánevním
- 8) Všechny rodičky, vícečetné těhotenství
- 9) Všechny rodičky, jednočetné v poloze příčné nebo jiné
- 10) Všechny rodičky, jednočetné v poloze hlavičkou, < 37 týdnů těhotenství